

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, declarat în cauza penală în privința lui

Grăjdieru Ștefan XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 20.05.2017 - 18.10.2017;

instanța de apel: 08.11.2017 - 20.12.2017;

instanța de recurs: 14.02.2018 - 14.03.2018.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 18 octombrie 2017, Ștefan Grăjdieru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și în baza acestei legi, prin aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către Victoria Babiuc în latura prejudiciului moral cu dispunerea încasării de la Ștefan Grăjdieru în beneficiul lui Victoria Babiuc a sumei de 5000 lei. Acțiunea civilă înaintată de Victoria Babiuc în latura prejudiciului material s-a admis în principiu urmând ca asupra cuantumului daunei materiale să se expună instanța civilă conform procedurii.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond a stabilit că, inculpatul Ștefan Grăjdieru, deținând permisul de conducere nr. XXXXX, la 21.03.2017, aproximativ la ora 19:45, conducând automobilul de model „Dacia Sandero” cu numărul de înmatriculare XXXXX, cu o viteză nestabilită de către organul de urmărire

penală și deplasându-se pe partea carosabilă a str. Calea Ieșilor, din direcția cartierului 8 spre Decebal mun. Bălți, dând dovadă de sine încredere exagerată, încălcând grav prevederile Regulamentului Circulației Rutieră RM, Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 (în vigoare din 13.07.2009) și anume pct.11 lit. f) - conducătorul de vehicul în timpul deplasării este obligat să cedeze trecerea pietonilor la trecerile pentru pietoni cu circulația nedirijată; pct.45.2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului; pct. 46 conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă copii; precum și indicatorul rutier 5.50.1 și 5.50.2 trecerea de pietoni, în rezultatul cărui fapt, pe trecerea de pietoni, de pe str. Calea Ieșilor, mun. Bălți, nefiind atent la trafic și neaplicând măsuri de siguranță a securității traficului nu a aplicat sistemul de frânare, tamponând pietonul Victoria Babiuc, care traversa regulamentar partea carosabilă a str. Calea Ieșilor, la trecerea pentru pietoni, în rezultatul cărui fapt, pietonul, conform raportului de expertiză medico-legală nr.138 D din 22 aprilie 2017, i-au fost cauzate leziuni corporale medii.

Prin acțiunile sale Ștefan Grăjdieru a comis infracțiune prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal, adică, încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, pentru ce a fost condamnat.

3. Nefiind de acord cu sentința în cauză, a declarat apel procurorul, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea încasării cheltuielilor judiciare, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii prin care să se dispună încasarea de la inculpat în beneficiul statului a sumei de 6 080,56 lei, în rest sentința a fi menținută fără modificări.

În apel procurorul a invocat că, în materialele cauzei s-a constatat cheltuieli judiciare în mărime de 320 lei - expertiza medico-legală nr.138D, 18 lei - proces-verbal al examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate nr.1534 și 5742,56 lei - cheltuieli suportate în legătură cu spitalizarea numitei Victoria Babiuc, achitate în baza poliței de asigurare, în total de 6 080,56 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, a fost respins apelul declarat de către procuror ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a conchis că, starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței.

Instanța de apel a menționat că, inculpatul Ștefan Grăjdieru și-a recunoscut vina în cele imputate, depunând sub jurământ declarații consecutive referitor la cele comise, acestea coroborând întru tot cu restul probelor administrate în respectiva cauză penală.

Astfel, instanța de apel a indicat că, în baza probelor legal administrate, și anume, declarațiile inculpatului Ștefan Grăjdieru și probele scrise acceptate de inculpat, printre care declarațiile părții vătămate Victoria Babiuc, declarațiile martorului S. Moisa, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 21.03.2017, schița, procesul-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei nr.1534 din 21.03.2017, procesul-verbal de examinare a obiectului din 22.03.2017, raportul de expertiză judiciară nr.138D din 22.04.2017 și certificatul nr.299 din 04.04.2017, instanța de fond corect a stabilit fapta, a calificat-o potrivit normei penale și just a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului Ștefan Grăjdieru în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, infracțiunea făcând parte din categoria infracțiunilor ușoare, pedeapsă care este proporțională faptei infracționale, echitabilă, legală, întemeiată și motivată.

De asemenea, instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a soluționat acțiunea civilă ce ține de paguba materială și morală cauzată lui Victoria Babiuc. Paguba morală a fost încasată în măsură rezonabilă, care a satisfăcut cerințele părții vătămate, iar paguba materială just a fost lăsată în ordinea procedurii civile, așa cum partea vătămate a înaintat acțiunea civilă fără anexarea probelor care ar confirma suma solicitată.

Cu referire la solicitarea procurorului în privința încasării cheltuielilor judiciare în sumă de 6 080,56 lei, instanța de apel a respins-o ca fiind nefondată, or, examinarea medicală și expertiza medico-legală este o probă, administrată de către acuzare, care demonstrează vinovăția inculpatului în comiterea faptei prejudiciabile imputate acestuia. Sub acest aspect, instanța de apel a precizat că, obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului - în cazul dat a cheltuielilor în sumă de 320 lei și 18 lei pentru efectuarea expertizei judiciare nr.138D din 22.04.2017 și examinării medicale. Dispozițiile art. 227 Cod de procedură penală expres stabilesc, (1) *Cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.*(2) *Cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a*

faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. (3) Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

În speță, autorul apelului a făcut o interpretare extensivă a dispozițiilor art. 227 Cod de procedură penală, care expres stabilește din ce sunt constituite cheltuielile judiciare și în special pct. 4) alin. (2) al respectivului articol care stabilește, că în cazul efectuării unei expertize și examinărilor medicale pot fi atribuite ca cheltuieli judiciare, doar sumele cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei și nicidecum însăși cheltuielile suportate integral pentru efectuarea unei expertize sau examinări medicale când aceasta are statutul de probă în procesul penal. Potrivit art. 143 Cod de procedură penală, (1) Expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea: 1) cauzei morții; 2) gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale; 3) stării psihice și fizice a bănuțului, învinuțului, inculpatului - în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal; 3¹) stării psihice și fizice a persoanei în privința căreia se reclamă că s-au comis acte de tortură, tratamente inumane sau degradante; 4) vârstei bănuțului, învinuțului, inculpatului sau părții vătămăte - în cazurile în care această circumstanță are importanță pentru cauza penală, iar documentele ce confirmă vârstă lipsesc sau prezintă dubiu; 5) stării psihice sau fizice a părții vătămăte, martorului dacă apar îndoieli în privința capacității lor de a percepe just împrejurările ce au importanță pentru cauza penală și de a face declarații despre ele, dacă aceste declarații ulterior vor fi puse, în mod exclusiv sau în principal, în baza hotărârii în cauza dată; 6) altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză. (2) Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că, argumentele invocate de către apelant în susținerea solicitării de încasare a cheltuielilor judiciare sunt neîntemeiate, deoarece dispozițiile art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, prevăd că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (*art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală*). La fel, instanța de apel a făcut trimitere la prevederile alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat. Astfel, în cazurile când expertiza și examinarea medicală a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea procurorului, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului, după cum pledează procurorul.

Cu referire la cheltuielile suportate în legătură cu spitalizarea lui Victoria Babiuc în sumă de 5 742,56 lei, potrivit certificatului nr. 299 din 04.04.2017, vor fi achitate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, or, ultima deține o poliță de asigurare de asistență medicală, iar dacă compania va considera necesar, va înainta o acțiune civilă de regres în privința inculpatului, dar la moment o asemenea solicitare și acțiune lipsește la materialele cauzei. În același timp, potrivit aceluiași certificat nr. 299 din 04.04.2017 eliberat de IMSP "Spitalul Clinic Municipal" din Bălți, nu s-a putut de oferi informația privind costul serviciilor medicale prestate. Totodată, instituția medicală a indicat costurile de spitalizare pentru o persoană neasigurată în sumă de 5 742,56 lei.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, în partea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei în această parte la rejudecarea în aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului, procurorul susține că, instanța de apel eronat a apreciat legislația națională cu privire la cheltuielile de judecată, mai mult, hotărârea pronunțată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal indică că, recurentul invocă drept temeiuri pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului când aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că, nici unul din ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

Conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de

instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpat în bugetul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 320 lei și 18 lei pentru efectuarea expertizei judiciare nr.138D din 22.04.2017 și examinării medicale, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Prin urmare, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiat acest argument, deoarece potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal indică că, cheltuielile privind efectuarea expertizei judiciare, pentru constatarea vătămarilor corporale ale părții vătămate, Victoria Babiuc, solicitate de către organul de urmărire penală, nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare care urmează a fi achitate de către inculpat.

Astfel, suma de 320 lei și 18 lei, solicitată de către procuror ca să fie încasată de la inculpat în folosul statului, constituie cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea expertizei judiciare nr.138D din 22.04.2017 și examinării medicale.

Mai mult, se relevă că prevederile alin. (3) a art. 75 din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că *„În cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova”*.

Astfel, conform art. 142 alin. (2) părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor. În acest caz, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată este obligată să remită instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară materialele necesare efectuării expertizei judiciare. Raportul de expertiză judiciară întocmit la cererea părților se prezintă de către parte organului de urmărire penală, procurorului sau instanței de judecată, se anexează la materialele cauzei penale și urmează a fi apreciat în coroborare cu alte probe. În cazul în care, reieșind din concluziile formulate de experți în rapoartele de expertiză anterioare, se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți, iar efectuarea

unei alte expertize va condiționa tergiversarea procesului penal, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată respinge cererea părților.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea părților.

Mai mult, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care a respins ca fiind eronată solicitarea procurorului cu referire la cheltuielile suportate în legătură cu spitalizarea lui Victoria Babiuc în sumă de 5 742,56 lei, or, instanța de apel corect a statuat că, potrivit certificatului nr. 299 din 04.04.2017, aceste cheltuieli vor fi achitate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, deoarece ultima deține o poliță de asigurare de asistență medicală, iar dacă compania va considera necesar, va înainta o acțiune civilă de regres în privința inculpatului, dar la moment o asemenea solicitare și acțiune lipsește la materialele cauzei.

Ca urmare, Colegiul conchide că, temeiurile indicate de procuror nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezentei erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui *Grăjdieru Ștefan XXXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **12 aprilie 2018**.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan